

EL DEUTE DELS PAÏSOS SUBDESENVOLUPATS POSA EN PERILL L'ECONOMIA MUNDIAL

Un ericó a la butxaca

El conjunt dels seus deutes ascendeix a 1,3 bilions de dòlars. Mentrestant, l'altra cara de la moneda mostra uns beneficis de 1.000 milions de dòlars per al Banc Mundial. En aquest context, els països en vies de desenvolupament van directes a una catàstrofe financera i encara que això col·loca en situació límit l'economia mundial, els països industrialitzats regategen l'ajuda.

Christiane Oppermann/Gerhard Thomssen

Era un berenar el que el president francès, François Mitterrand, oferia als seus hostes —els senyors Khol, Bush, Uno, Delors, Mulrone, De Mi- ta i la senyora Thatcher—. El que resultava difícil de digerir no eren els pastissos, ni el *loup poêlé à la Tapenade*, ni els formatges o les cassoles de xocolata, sinó el tema de conversa, el que no s'assentava gens bé als estómacs dels participants en la cimera econòmica mundial dels països més poderosos, a la terrassa del Ministeri de la Marina a París. Els caps de govern dels set

països més industrialitzats i el president de la Comunitat Europea conversaven sobre el deute del Tercer Món.

Els estats més industrialitzats han deixat als països en vies de desenvolupament la inconcebible suma d'1,3 bilions de dòlars. Dos terços d'aquests diners s'hauran de tornar l'any que ve. No obstant, molts dels països endeutats no tenen ni una pesseta per a tornar els terminis. Tampoc poden pagar els interessos —que creixen—, i ja han demanat una pròrroga, cosa que només serveix per a augmentar el deute.

Amb tot i això, malgrat la catastròfica situació per als pobres de la Terra, fins ara, només han sobrat unes

quantas almoines. Com sempre, els caps de govern dels països creditors han afegit a l'estratègia desenvolupada pel Sistema Monetari Internacional i el Banc Mundial —que acaba d'anunciar un rècord de guanys de més d'1 miler de milions de dòlars—, la necessitat d'ajustos d'estructures més severes i una organització de l'economia més eficaç en els països deutors.

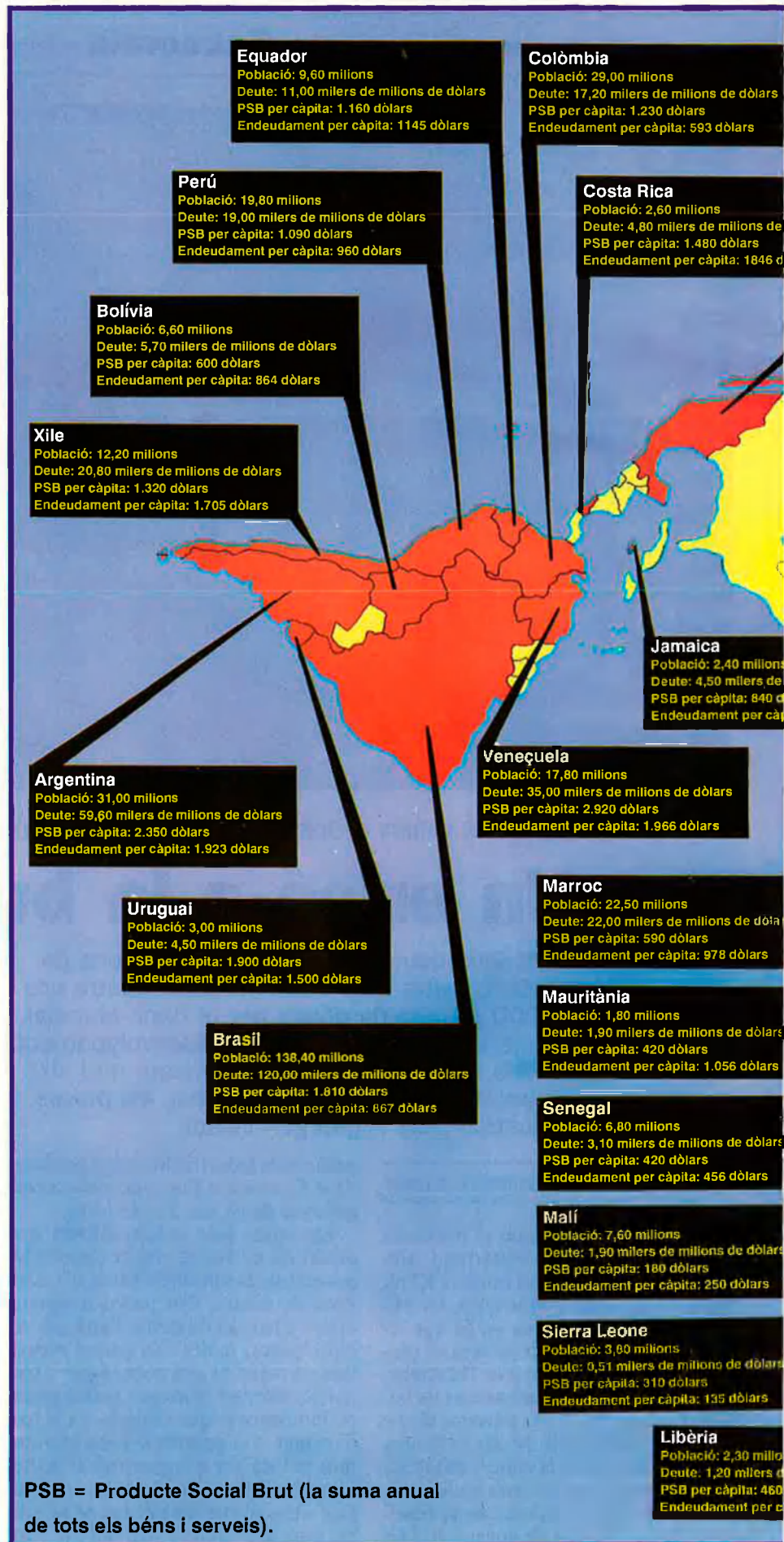
Per poder seguir aquests ultimàtums, als països afectats no els queda cap altra opció que exigir encara més sacrificis i privacions a la població i explotar els seus recursos naturals sense tenir en compte les greus repercussions socials i ecològiques. Un exemple clar de com són de fatals les conseqüències d'aquesta depredació és Brasil. Al sud d'aquest país gegantí, a Rio Grande do Sul, en les dues últimes dècades s'ha capgirat totalment l'agricultura de la zona. En comptes dels seculars sistemes agraris, amb una beneficiosa rotació de cultius, s'ha fomentat bruscament un monocultiu industrialitzat.

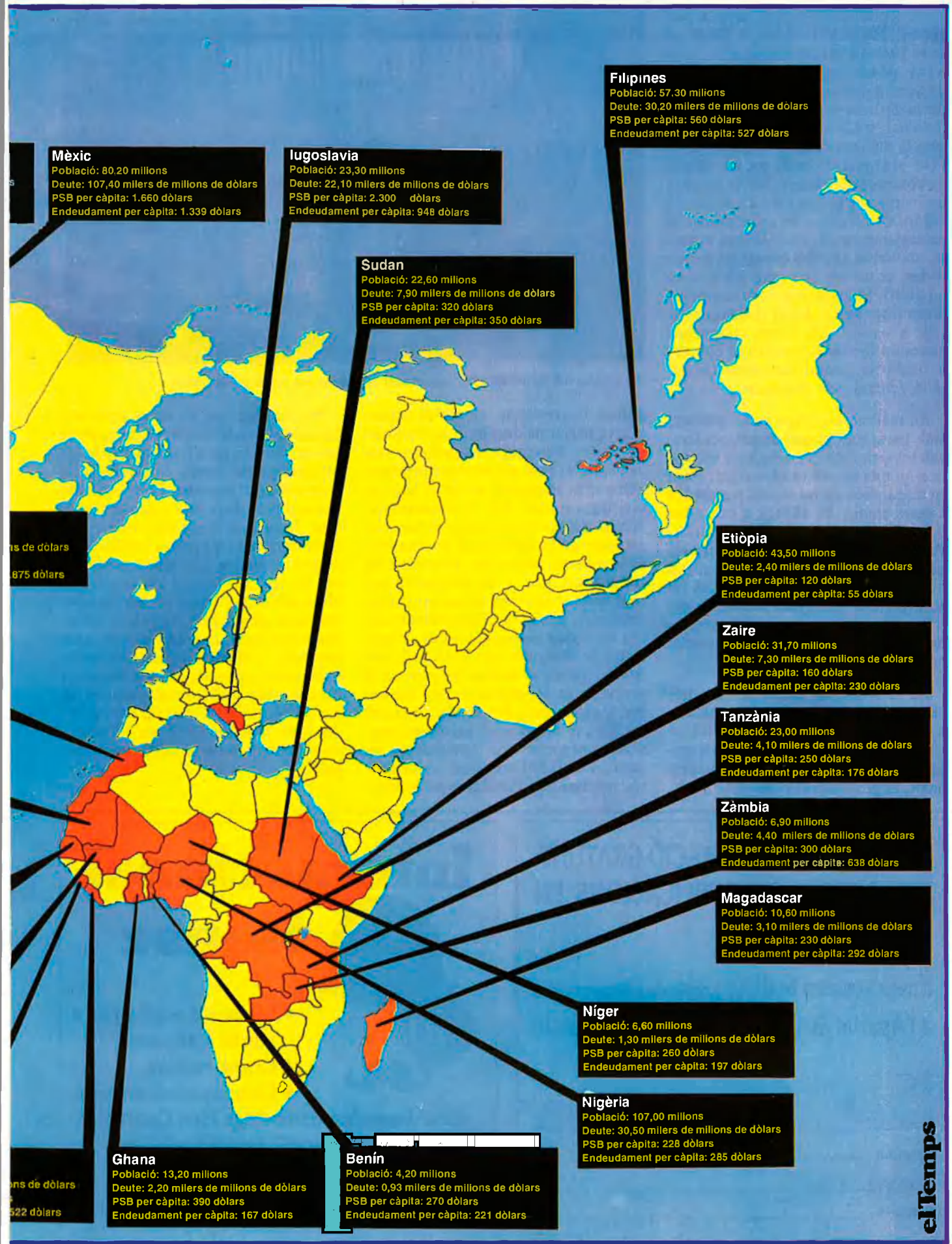
S'han plantat de soja i canya de sucre grans superfícies per a obtenir l'alcohol succedani de la gasolina. Els petits agricultors han estat traslladats a la selva de l'Amazones. Allí talen ara els boscos tropicals amb greus conseqüències per al clima de la Terra. No obstant, la capa superior de les terres transformades amb aquest mètode (les més riques en humus), en dos o tres anys estaran exhaurides per a l'agricultura de selva. D'altra banda, en les seues regions d'origen, s'utilitzaran cada vegada més pesticides i adobs químics per a poder obtenir algun producte d'un sòl empobrit tan acceleradament. El volum de les collites s'estanca en dos terços per sota dels rendiments de l'anterior sistema agrícola. I pitjor encara: la beina de la soja, cultivada amb enormes quantitats de química, no està destinada als habitants del país, sinó als porcs dels rics països industrialitzats. Mentrestant, el preu de la soja, aliment necessari per a la població, puja a un ritme imparable.

També alguns països de l'Àfrica oriental exporten verdures exòtiques per a paladars exquisits, mentre la població mor de fam perquè el cultiu de la dacsca o la tapioca —els seus aliments bàsics— retrocedeix davant del cultiu prioritari de les hortalisses de luxe. I més encara, el preu de les primeres matèries —com per exemple el del cafè— cau en picat en el mercat internacional i, consegüentment, estats com Brasil, Burundi o els països llatinoamericans, que han d'aconseguir les divises necessàries mitjançant les verdures, s'arruïnen totalment.

Perquè el principi d'autosanejament dels mànagers del deute funcionara, els països en vies de desenvolupament haurien d'aconseguir per a les seues economies nacionals un ritme de creixement del 5%. És a dir, a la vista de la situació, una il·lusió. Els escassos diners aportats per les importacions han de transferir-se immediatament als bancs creditors i, per tant, no poden invertir-se en el país. En 23 dels 25 països més endeutats, els interessos ja superen el volum de les exportacions. De manera igualment dramàtica disminueix el producte social brut, i l'endeutament accelera la depreciació dels diners: Brasil té percentatges d'inflació superiors al 500%, Argentina del 337% i Mèxic de més del 110%.

En llocs on els preus dels aliments i altres béns de consum es disparen quasi diàriament, el consell que han donat els participants en la cimera de París als països en vies de desenvolupament,

«que economitzen més», sona a pur absurd. En qualsevol cas, a París no es va parlar d'ajudes substancials o de transvasament de diners. Els set caps de govern que es felicitaven, per torn, de la brillant conjuntura econòmica mundial, semblaven tenir tots un ericó a la butxaca perquè ningú poguera ficar-hi la mà. El Japó, tot just abans de començar la cimera, havia promès un increment pròxim als 21 milers de milions de dòlars en les seues ajudes al desenvolupament, que, de tota manera, comparat amb les quantitats necessàries, és només una gota d'aigua en un desert. Els caps de govern només estaven disposats a donar debades consells a tercers. Els bancs comercials hauran d'ajudar renunciant a cobrar, o, finalment, hauran contribuït a la misèria general dels endeutats.

En realitat, els grans bancs privats, amb les arquas plenes de petrodòlars, van repartir crèdits en els anys seixanta amb una excessiva liberalitat. Però en desapar-se els interessos per crèdits a taxes rècord del 17%, i a causa del deute financer de Reagan als EUA, s'establiren normes internacionals: els països en vies de desenvolupament ja no van poder seguir pagant. EUA ha esdevingut la nació més endeutada del món. L'enorme necessitat de crèdits provoca la contínua elevació mundial dels interessos.

La idea que els bancs privats dels països industrials haurien de contribuir a la reducció del deute dels països en vies de desenvolupament, té el seu origen en els polítics que assistiren a la cimera. El president del Deutsche Bank,

Els països industrialitzats han aconsellat amb cinisme estranyer la bossa.

Alfred Herrhausen, va ser el primer que va parlar de disminuir o condonar els deutes. Però aquestes propostes no van agradar gens als seus competidors. «Una idea absurda», va ser el comentari del director del Commerzbank, Walter Seipp. No obstant, el banquer alemany no va abandonar la seua idea de condonar, amb unes determinades condicions, fins a un cinquanta per cent dels crèdits dels països no desenvolupats o en vies de desenvolupament, i hi va trobar poderosos aliats. El ministre de Finances dels EUA, Nicolas Brady, va ser el primer a fer seua la proposta de Herrhausen que, aleshores, s'anomenarà *Pla Brady*, i que, en realitat, té importants inconvenients. S'ha de negociar amb cada país per separat, i això és llarg, com ho demostra precisament l'exemple de Mèxic.

Per fer digerible als bancs privats la cancel·lació dels deutes, els set caps de govern acordaren a París que cada estat participant haurà de permetre la desgravació d'impostos a tots els bancs que estiguen disposats a deixar de cobrar. Però mentre tot això esdevé llei, el temps passa i els països subdesenvolupats necessiten una ajuda immediata. En les conclusions de la cimera, Helmut Kohl i els seus col·legues reconegueren que també els països industrialitzats tenen interès a trobar, amb urgència, eixides a aquesta situació. Com adverteixen els experts financers del Banc Mundial, «l'endeutament del Tercer Món s'ha convertit, a llarg termini, en el major perill per a l'enfonçament del sistema monetari occidental».

© Stern

**¿VOLS REBRE INFORMACIÓ GRATUÏTA
PER CORREU DE PUBLICACIONS EN
CATALÀ?**

**Envia aquesta butlleta (retallada o fotocopiada)
a l'Apartat de Correus 303. 46080 València**

Nom _____

Cognom _____

Adreça _____

Població _____

Internacional House

- Classes d'anglès per a adults i xiquets.
- Grups reduïts.
- Curs especial convocatori desembre Cambridge First Certificate.
- Cursos de valencià i castellà.
- Professors nadius i titulats.

Pasqual i Genís, 16 - 46002 València
Telèfon (96) 352 06 42